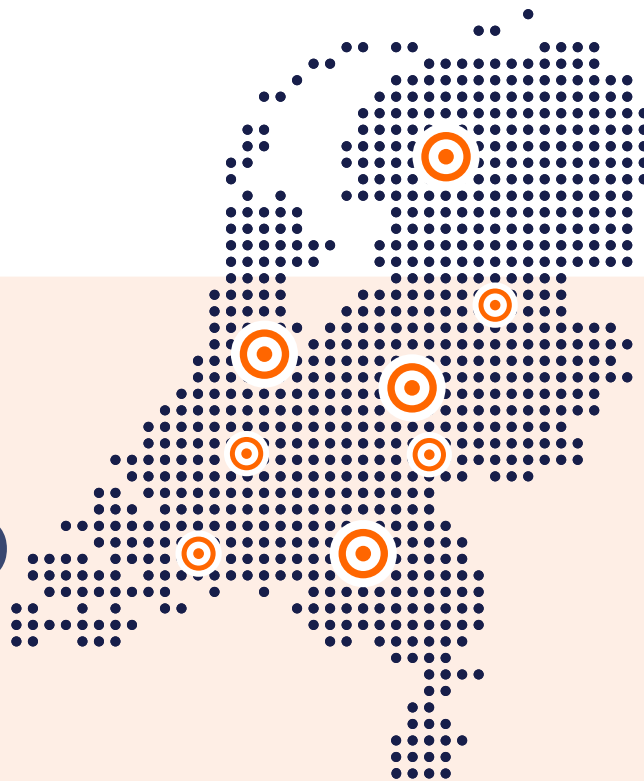

Topsportpodium Nederland 2021-2030

Rapportage internationale topsportevenementen in
Nederland en hun maatschappelijke waarde

Stand van zaken en inzichten oktober 2023

Voorwoord

Internationale topsportevenementen zijn van grote waarde voor Nederland. Deze topsportevenementen bieden een platform voor de sportieve prestaties van onze atleten en dragen bij aan ons nationale gevoel van trots en verbondenheid. Daarbij brengen ze internationale aandacht naar ons land en bieden ze kansen voor economische groei en maatschappelijke betrokkenheid. Het aanbod aan topsportevenementen was in 2023 ontzettend breed: van het WK Zeilen tot de Formule 1 en de ABN Amro Open. Het podium van deze evenementen is regelmatig gebruikt om bredere beleidsdoelen na te streven, zoals het programma 'Drenthe op Fietse' bij het EK Wielrennen, wat zich breed richtte op het gebruik van de fiets.

Ook werd dit jaar in Nederland de eerste editie van de European Para Championships georganiseerd. Tijdens dit evenement waren op tien sporten Europese titels én plaatsing voor de Paralympische Spelen van 2024 in Parijs te verdienen. Dit multisportevenement is van grote waarde voor de doorontwikkeling van de Paralympische sport in Nederland en in Europa.

Deze rapportage van Topsportpodium NL laat de voortgang zien op de ambities uit de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS): het brede palet aan topsportevenementen

wordt zichtbaar gemaakt, er worden voorbeelden gedeeld over het maatschappelijk verantwoord organiseren van topsportevenementen en er is aandacht voor het platform dat topsportevenementen bieden voor het behalen van maatschappelijke of economische doelen. De inzichten uit deze rapportage helpen initiatiefnemers van topsportevenementen en beleidsmakers bij het maken van afwegingen met betrekking tot de organisatie van topsportevenementen in Nederland.

De NTS draagt bij aan de ambitie uit het strategisch kader topsport 2032 om de maatschappelijke waarde van topsport in Nederland verder te vergroten. Het strategisch kader zet in op het realiseren van een breed palet aan waardevolle topsportprestaties, op een maatschappelijke verantwoorde manier. Hierbij is het van belang dat het platform van topsport beter benut wordt door publieke en private partijen. Ook is er aandacht voor het vergroten van zichtbaarheid en bereik van de maatschappelijke waarde van topsport. Dit komt terug in de drie pijlers van de NTS, in deze rapportage hoofdlijnen genoemd.

Zonder de inspanningen van evenementenorganisatoren, bonden, provincies, gemeenten, private partijen, vrijwilligers en vele anderen komt deze rapportage niet tot stand. Het is waardevol en uniek dat we met elkaar samenwerken aan het vergroten van de maatschappelijke waarde van topsportevenementen in Nederland. We versterken elkaar daarin door kennis te delen en waar mogelijk ambities met elkaar te verbinden. Op deze manier verwachten we dat ook in 2024 de maatschappelijke waarde van topsport verder doorgroeit. We kijken onder andere uit naar de Olympische en Paralympische Spelen in Parijs, het WK Shorttrack en de start van de Tour de France Femmes.

Nicole Huppertz

Directeur Sport,
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Marc van den Tweel

Algemeen Directeur, NOC*NSF

André de Jeu

Directeur, Vereniging Sport en Gemeenten

Inhoudsopgave

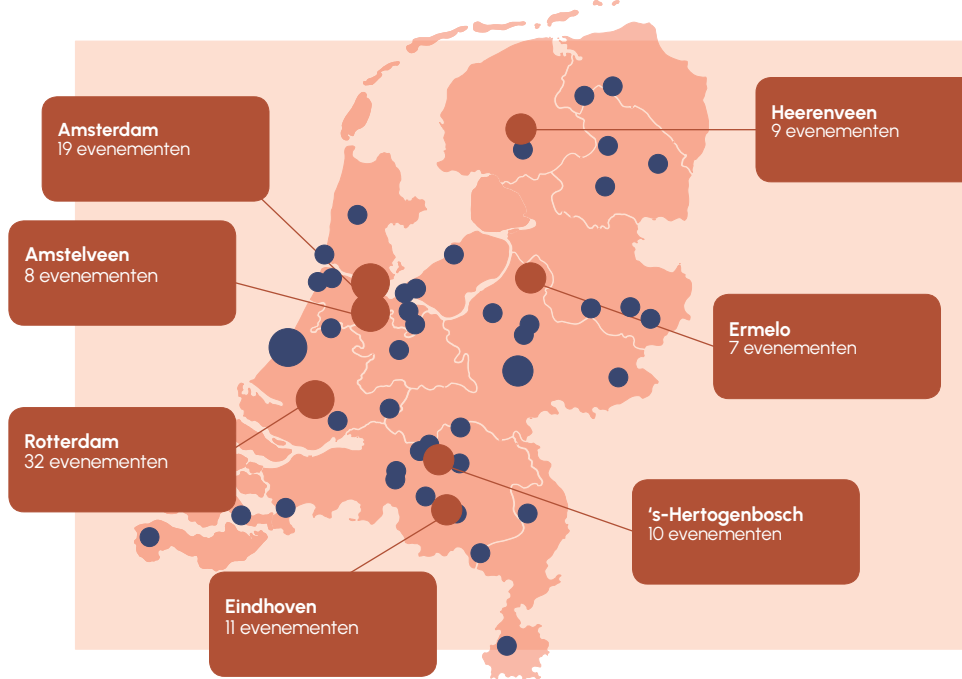
Voorwoord	2		
1. Organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in heel Nederland	6	2. Het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde evenementen	24
1.1 Geografische spreiding van evenementen	7	2.1.1 Thema Duurzaamheid: Duurzame mobiliteit bij de Dutch Grand Prix	26
1.2 Evenementen in 2023	8	2.1.2 Thema Duurzaamheid: Verduurzaming sportevenementen in Gelderland	27
1.3 Evenementenkalender	10	2.2 Thema Gezondheid: Drentse gemeenten ondertekenen Convenant Gezonde Sportevenementen	28
1.4 Ambitiefase versus toegewezen	14	2.3 Thema Inclusie: European Para Championships in Rotterdam	29
1.5 Evenementen per categorie	15		
1.6 Kenmerken van evenementen	17	3. Het creëren van een podium voor maatschappelijke vraagstukken en het bedrijfsleven	30
1.7 Parasportevenementen	18	3.1 Maatschappelijk activatie programma 'oranje draad'	31
1.8 Topsporters	20		
1.9 Evenementenspreiding per maand van 2021 t/m 2030	21	Nawoord	33
1.10 Aantal evenementen per sport	22	Verantwoording gegevens	34
1.10.1 Top 10 sporten met de meeste evenementen	22		
1.10.2 Top 5 sporten naar populariteit	23		

1. Organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in heel Nederland

1.1 Geografische spreiding van evenementen

Op de CIT-website wordt aangegeven dat er tussen 2021 en 2030 in Nederland 228 topsportevenementen gepland zijn (peildatum 1 oktober 2023). Dit aantal loopt naar verwachting nog verder op omdat nog niet alle evenementen zijn toegewezen tot 2030. Daarnaast zijn nog niet alle eenmalige en terugkerende evenementen door de ambitiehouders geregistreerd in de monitor.

228 evenementen totaal
154 eenmalige evenementen
74 jaarlijks terugkerende evenementen*
16 parasportevenementen
1 multisportevenement

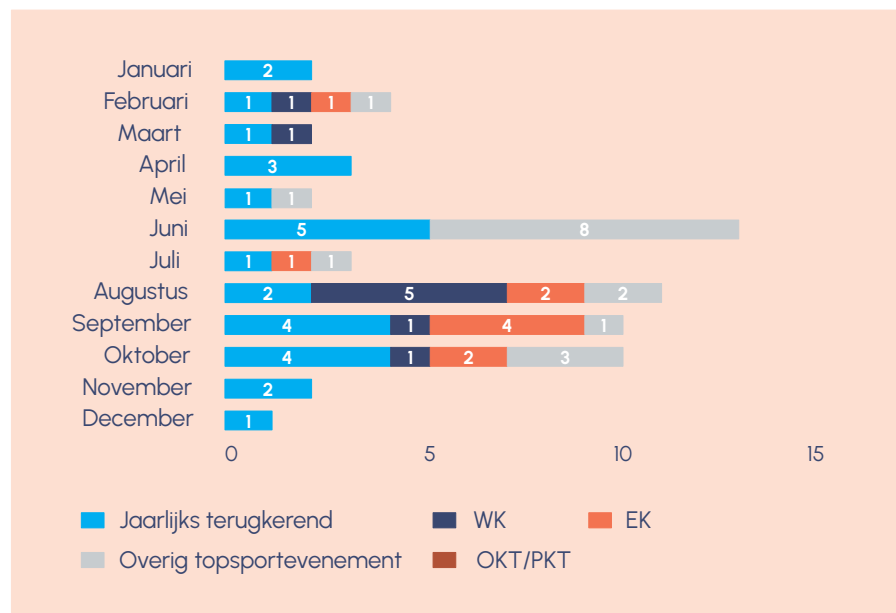
50 gemeentes**
103 locaties**
30% in de G5

* Onder de jaarlijks terugkerende evenementen zijn alle evenementen meegeteld die als jaarlijks terugkerend zijn ingevoerd van 2021 t/m 2030. Dit kan betekenen dat bijvoorbeeld een Amstel Gold Race meerdere keren meegenomen is in de telling. Ook kunnen er, voornamelijk in de toekomst, jaarlijks terugkerende evenementen ontbreken.

** Gebaseerd op 185 evenementen. Van 43 evenementen is de locatie nog niet bekend. Dit zijn voornamelijk ambities in de verdere toekomst.

1.2 Evenementen in 2023

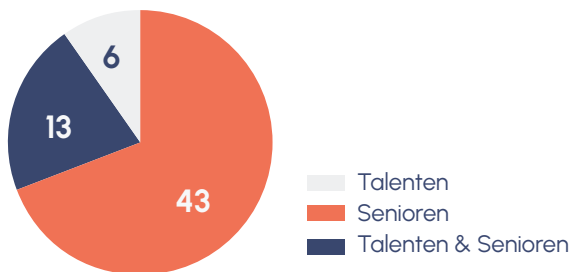
Op deze pagina worden diverse kenmerken weergegeven van de evenementen die in het jaar 2023 georganiseerd zijn. Van al deze evenementen is er 1 evenement dat nog plaats moet vinden na de oplevering van deze rapportage.

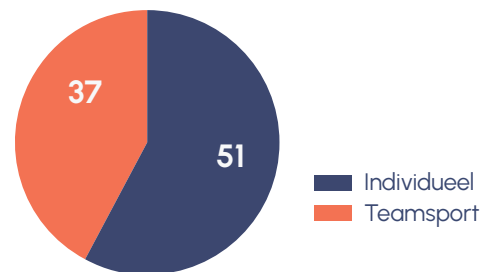
63 evenementen totaal
36 eenmalige evenementen
27 jaarlijks terugkerende evenementen
7 parasportevenementen
1 multisportevenement

Verspreid over
35 gemeentes
55 locaties
38% in de G5

Categorie topsporters

Type sport

Inzichten

- In de maand augustus heeft 55% van alle WK's in 2023 plaatsgevonden. Dit zijn het WK Zeilen, WK Para Zeilen, WK Jonge Dressuurpaarden, WK Paramannen en WK Ponymennen.
- In 2023 zijn er zes evenementen voor talenten georganiseerd. Deze evenementen betreffen ook zes verschillende takken van sport, namelijk golf, dansen, vissen, schaken, judo en hippische sport.
- 43% van de geplande parasportevenementen tussen 2021-2030 heeft in 2023 plaatsgevonden. Het grootste evenement is de European Para Championships 2023 geweest. Tijdens dit multisportevenement werden Europese Kampioenschappen gehouden in tien verschillende parasporten: Judo, Handboogschieten, Badminton, Schieten, Taekwondo, Boccia, Rolstoelbasketbal, Fietsen, Rolstoeltennis en Goalball.

1.3 Evenementenkalender

Deze kalender geeft een overzicht van evenementen die tot en met 2030 in Nederland worden georganiseerd. De evenementen die nog in de ambitiefase zijn, zijn vertrouwelijk en worden daarom niet weergegeven. De jaarlijks terugkerende evenementen kunnen door de jaren heen in verschillende maanden plaatsvinden. Deze zijn onder jaarlijks terugkerend meegenomen in de maand waarin ze meestal georganiseerd worden.

Jaarlijks terugkerend*	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2030
Januari	Jumping Amsterdam Tata Steel Chess Tournament Eindhoven Qualification Meet Zwemmen Rotterdam Qualification Meet Zwemmen		EK Futsal		EK Baanwielrennen ISU EK Afstanden (Schaatsen) B-NL Challenge Trophy (Golf) ISU EK Allround & Sprint 2025 B-NL Challenge Trophy 2025 ISU EK Shorttrack 2026 ISU EK Allround & Sprint 2027
Februari	ABN Amro World Tennis Toernooi Challenge Cup & NK Kunstrijden	WK Afstanden Schaatsen OKT Waterpolo		UCI Cyclo-Cross World Championships Davis Cup: Team NL – Slowakije (Tennis) EUSF European Calisthenics Championship 2023	ISU World Cup 5 Shorttrack 2025 ISU World Cup 6 (Final) 2025 WK Veldrijden 2026 ISU World Cup 6 Shorttrack 2027
Maart	The Dutch Masters – Indoor Brabant	WK Shorttrack Nederland-Letland WK Kwalificatie (Voetbal)	ISU World Cup finale	ISU WK Afstanden Schaatsen	ISU WK Shorttrack EK Atletiek Indoor 2025 ISU WK Allround & Sprint 2026 ISU WK Shorttrack 2028
April	Amstel Gold Race NN Marathon Rotterdam Enschede Marathon	Finales Euro Hockey League 2021 Billie Jean King Cup: Nederland-China (Tennis)	EK Squash voor Landenteams		
Mei	KLM Open (Golf)	EK Kwalificatie Handbal Heren		B-NL Challenge Trophy (Golf)	

* De maand kan jaarlijks variëren.

Jaarlijks terugkerend*	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2030	
Juni	<p>FBK Games</p> <p>Libéma Open</p> <p>CHIO Rotterdam</p> <p>TT Assen</p> <p>Triathlon Holten</p> <p>Outdoor Gelderland</p>	<p>EK Hockey</p> <p>UEFA Euro 2020 (Voetbal)</p> <p>1e OKT Turnen Dames</p> <p>2e OKT Turnen Dames</p> <p>Vasco uitzwaaiwedstrijden (Zwemmen)</p>	<p>EK Driebanden</p>	<p>UEFA Nations League Finals</p> <p>UEFA Womens Champions League Final</p> <p>UCI BMX Racing World Cup</p> <p>Ocean Race – finish etappe</p> <p>European Triathlon Premium Cup</p> <p>European Champions Cup Baseball</p> <p>FIH Pro League (Hockey)</p>	<p>UCI BMX Racing World Cup</p> <p>EK Volleybal onder 22 jaar</p> <p>EK Dobber senioren</p>	<p>WK Korfbal 2027</p>
Juli	<p>ITF World Tennis Tournament Women Amstelveen</p> <p>Honkbalweek Haarlem</p> <p>CAI Beekbergen</p>		<p>WK Hockey Dames</p> <p>28th European Youth Team Championships (Bridge)</p> <p>JWK Zeilen</p> <p>EK Petanque</p>	<p>European Championship for Golfers with Disability</p> <p>ODI Series Thailand (Cricket)</p>	<p>EK Jeugd Springen (Hippische sport)</p>	<p>Grand Prix Handboogschietsen 2025</p> <p>Youth Cup Handboogschietsen 2025</p> <p>WK Hockey 2026</p>
Augustus	<p>Renewi Tour</p>	<p>BMX World Championships</p> <p>WK Zoetwatervissen Dames</p>	<p>Intercontinental Challenger Boccia</p> <p>Start Ronde van Spanje - La Vuelta (Wielrennen)</p>	<p>WK Ponymannen</p> <p>WK Paramannen</p> <p>EK 4-span mannen</p> <p>Jeugd Olympiade Schaken</p> <p>European Para Championships</p> <p>MXGP</p> <p>WK Zeilen</p> <p>WK Parazeilen</p> <p>WK Jonge Dressuurpaarden</p>	<p>MTB World Cup</p> <p>EK Beachvolleybal</p> <p>Grand Depart Tour de France Femmes avec Zwift</p>	<p>WK Baanwielrennen Junioren 2025</p> <p>EK ponies dressuur 2025</p> <p>EK ponies eventing 2025</p>

* De maand kan jaarlijks variëren.

Jaarlijks terugkerend*	2021	2022	2023	2024	2025 t/m 2030	
September	World Port Tournament World Padel Tour Amsterdam Open Simac Ladies Tour Dutch Grand Prix Formule 1 Challenge Almere-Amsterdam/Holland Triathlon Big Green Egg Ladies Open	World Triathlon Multisport Championships EK Endurance Senioren (Hippische sport) WK Endurance Jeugd (Hippische sport) WK Tweespan (Hippische sport) European Youth Bowling Championships	World Series Darts Finals WK Volleybal Dames WK Driebanden Dames WK Driebanden Junioren 3x3 World Tour Europese Waterski Kampioenschappen WK Jonge Dressuurpaarden	EK Judo Junioren EK Wegwielrennen WK King of the court Beachvolleybal EK Triathlon Long Distance EK Endurance (Hippische sport) Padel Copa Rotterdam	EK Triathlon Long Distance WK Jonge Dressuurpaarden	WK Roeien 2026 Salheim Cup 2026 (Golf)
Oktober	Military Boekelo Yonex Dutch Open (Badminton) TCS Amsterdam Marathon Holland Masters (Danssport)	ICCD European Deaf Chess Championships	Wheelchair Tennis Masters Oss WK Biljarten 3 Cushion Qualifiers European Calisthenics Championships World Cup Driebanden	WK Kustvissen U21 U16 FIBA 3x3 World Tour Amsterdam Masters EK Jeugd Standard World Cup Driebanden	World Cup Driebanden	WK Turnen 2026
November	Jumping Indoor Maastricht Glorious Fight Events Enfusion	World Cup Driebanden	ISU World Cup 2 (Schaatsen)			WK Handbal Dames 2025 ISU World Cup 4 Shorttrack 2025
December	Zesdaagse Rotterdam	Wereldtitel Dammen OKT Schaatsen				ISU World Cup 3 2026

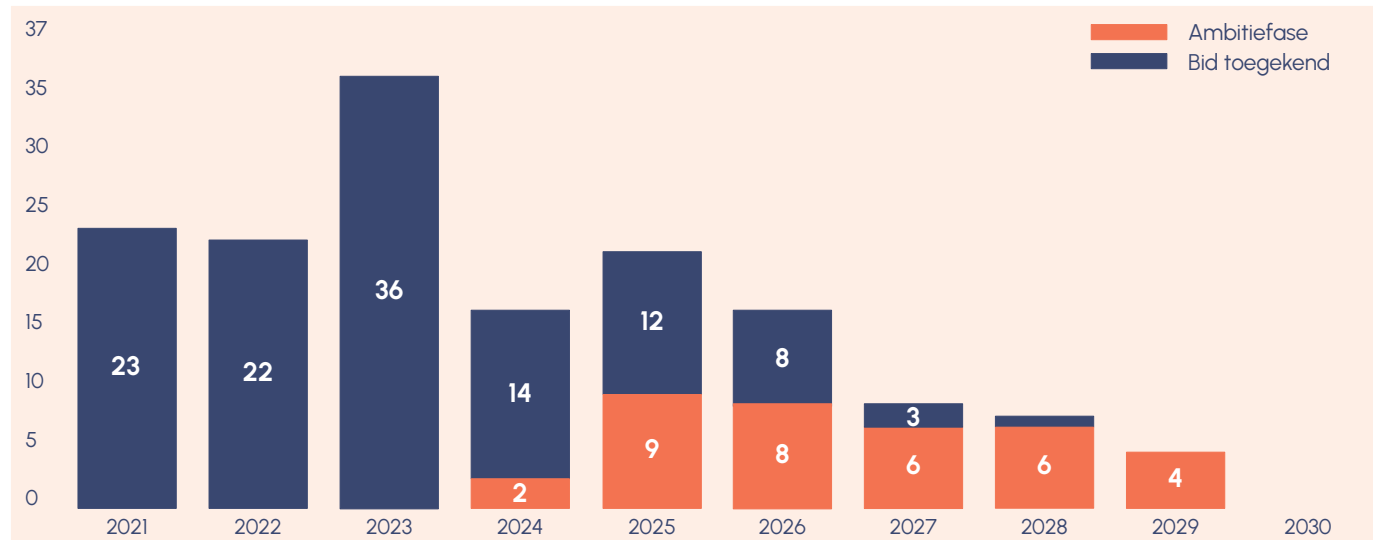
* De maand kan jaarlijks variëren.

Bron: Sailing Energy. WK Zeilen

1.4 Ambitiefase versus toegewezen

In onderstaande grafiek wordt het aantal evenementen weergegeven dat in de ambitiefase of toegewezen fase zit. Jaarlijks terugkerende evenementen zijn hier niet in meegenomen. Deze jaarlijkse evenementen zijn vanaf 2024 nog nauwelijks ingevoerd in de monitor en geven dus geen representatief beeld van de werkelijkheid.

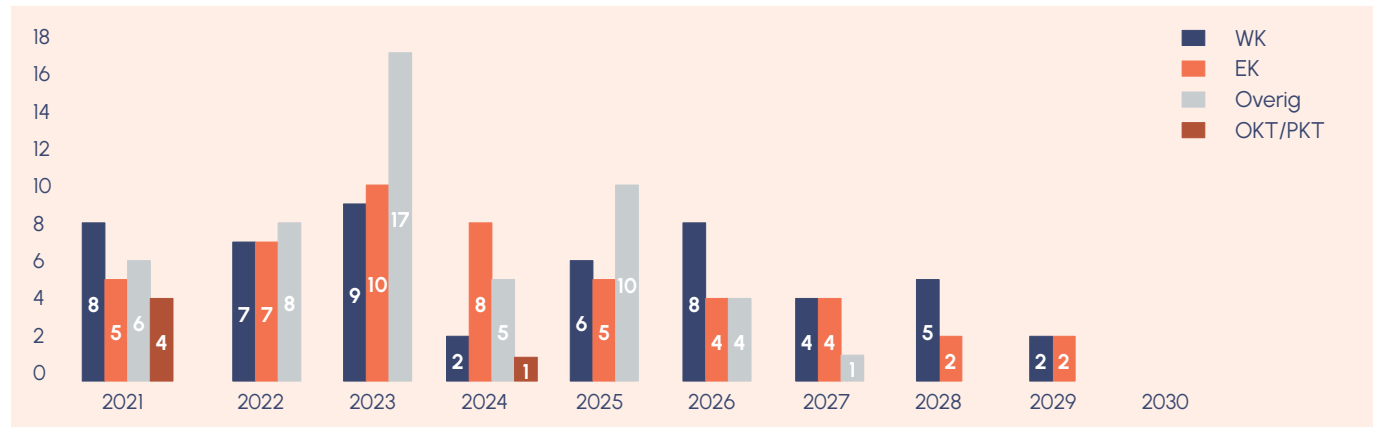

Inzichten

- Van de 154 eenmalige evenementen die van 2021 t/m 2030 georganiseerd zijn of op de planning staan, is van 77% het bid toegekend en 23% zit nog in de ambitiefase.
- Van de 35 evenementen in de ambitiefase is 46% een WK, 34% een EK, 6% een overig topsportevenement en 3% een OKT/PKT. Dit komt onder andere doordat WK's vaak verder vooruit worden gepland.
- Naast de eenmalige evenementen zijn er ook jaarlijks terugkerende evenementen. Van 2021 t/m 2023 waren dit respectievelijk 3, 15 en 27 evenementen. Vanwege het coronavirus zijn in 2021 en 2022 veel evenementen niet doorgegaan waardoor het aantal georganiseerde evenementen lager was dan normaal.

1.5 Evenementen per categorie

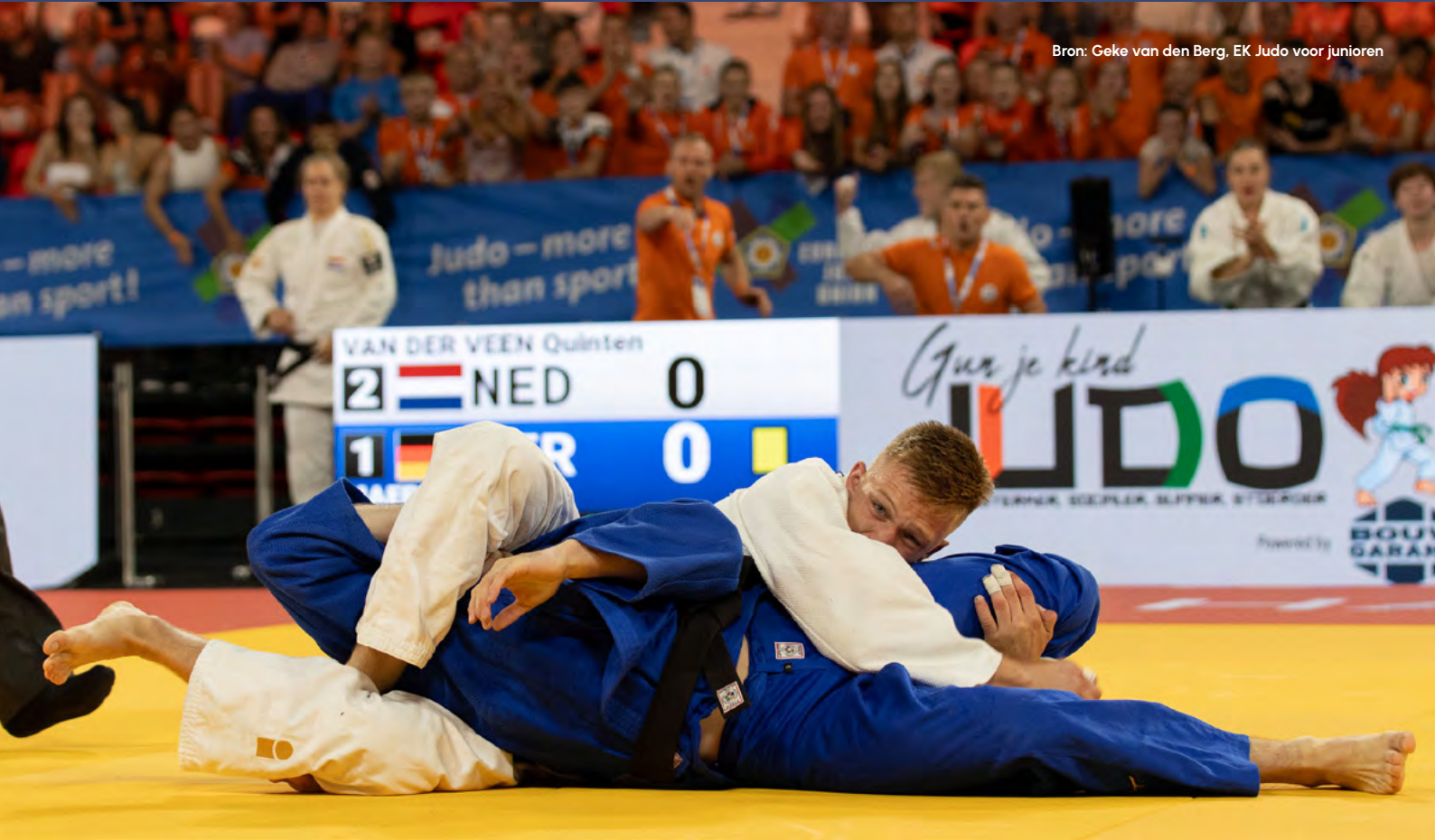
In onderstaande grafiek is het aantal eenmalige evenementen per categorie weergegeven per jaar. De categorieën zijn Wereldkampioenschappen, Europese Kampioenschappen, Olympische- en Paralympische kwalificatietoernooien en overige evenementen. Zowel de evenementen in de ambitiefase als de evenementen waarvan het bid is toegewezen worden weergegeven.

Inzichten

- In 2023 zijn er veel overige topsporevenementen georganiseerd ten opzichte van andere jaren. Hieronder vallen bijvoorbeeld de European Champions Cup Baseball, FIBA 3x3 World Tour, Jeugd Olympiade Schaken en World Padel Tour.
- De verwachting is dat er in 2024 nog OKT's/PKT's gepland gaan worden in verband met de Olympische en Paralympische Spelen in Parijs 2024. Deze worden meestal kort van tevoren gepland en zijn afhankelijk van de resultaten van Nederlandse teams/sporters. Er is voor 2024 nog geen OKT/PKT waarvan het bid al is toegekend, het OKT/PKT dat in de grafiek staat zit nog in de ambitiefase.
- Van de EK's en WK's die in 2028 en 2029 gepland staan, is alleen voor het WK Shorttrack in 2028 het bid al toegekend. De rest zit nog in de ambitiefase.

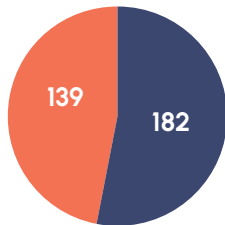
Bron: Geke van den Berg, EK Judo voor junioren

1.6 Kenmerken van evenementen

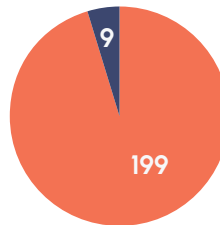
In onderstaande diagrammen is de verhouding weergegeven van type sport per evenement (teamsport versus individuele sport), het aantal evenementen in het kader van de ontwikkeling van een nieuwe tak van sport of een nieuwe vorm van een bestaande tak van sport ten opzichte van traditionele sporten en de verschillende locatie typen per evenement (binnen, buiten en openbare ruimte). Het is mogelijk dat het totaal optelt tot hoger dan het totaal aantal evenementen. Dit komt onder andere doordat sommige evenementen meerdere onderdelen hebben waardoor ze zowel een teamsport als individuele sport zijn.

Type sport

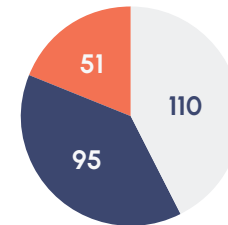
■ Individueel
■ Teamsport

Vernieuwende sporten

■ Vernieuwende sporten
■ Traditionele sporten

Locatie

■ Binnenlocatie
■ Buitenlocatie
■ Openbare ruimte

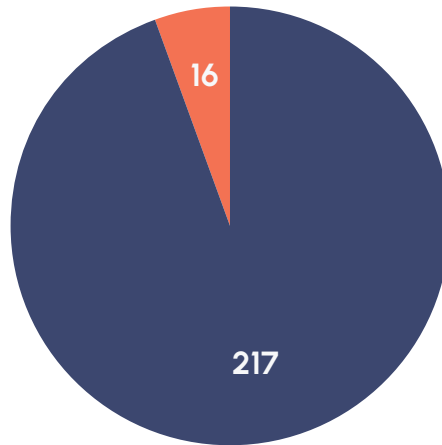
Inzichten

- De meest voorkomende sporten in de openbare ruimte zijn wegwielrennen, hardlopen, paardensport en triatlon.
- De vernieuwende sporten die het meest voorkomen op de kalender zijn teamsporten zoals Padel, 3x3 Basketball en Baseball5.
- Er zijn 97 evenementen waarbij er sporten beoefend worden die zowel in teamverband als individueel beoefend kunnen worden.

1.7 Parasportevenementen

Dit cirkeldiagram geeft de verhouding van parasportevenementen ten opzichte van niet-parasportevenementen weer.

- Parasport
- Geen parasport

European Para Championships 2023

Rotterdam was van dinsdag 8 tot zondag 20 augustus 2023 de gaststad van de eerste editie van de European Para Championships. Tijdens dit multisportevenement werden Europese Kampioenschappen gehouden in tien verschillende parasporten: judo, handboogschieten, badminton, schieten, taekwondo, boccia, rolstoelbasketbal, fietsen, rolstoeltennis en goalball. Maar liefst 1.500 atleten uit 45 landen streden om Europese titels en plaatsing voor de Paralympische Spelen van 2024 in Parijs. De missie van European Para Championships is het creëren van een nieuwe standaard voor Paralympische sporten wereldwijd. Naast de organisatie van het evenement in 2023, heeft de organisatie gebouwd aan een concept dat dient als solide basis voor continuïteit richting 2027, 2031 en verder. Het evenement heeft hiermee een vaste plaats verworven op de Europese sportkalender.

Inzichten

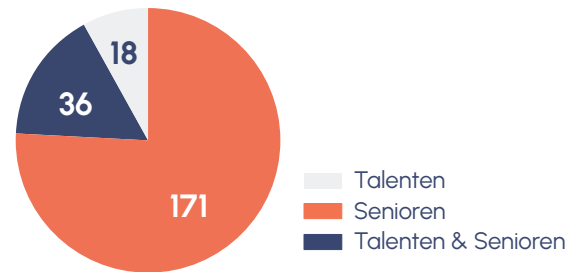
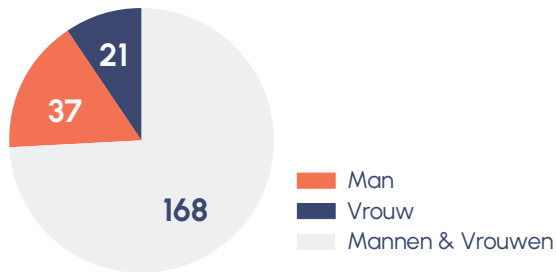
- Van alle parasportevenementen is 38% een WK, 31% een overig topsportevenement, 25% een EK en 6% een PKT.
- Bijna ieder jaar van 2021-2030 is er een parasportevenement aan de kalender toegevoegd, behalve in 2025, 2029 en 2030. Daarnaast is de verdeling redelijk constant, met 1 à 2 parasportevenementen per jaar. Alleen 2023 schiet erbovenuit met 7 parasportevenementen.
- Het ABN AMRO Open tennistoernooi is een jaarlijks terugkerend evenement waar zowel valide- als parasport wordt beoefend.

Bron: Team TOG, EPC 2023

1.8 Topsporters

De verdeling van doelgroep van de topsporters tijdens evenementen (man/vrouw) en categorie (senioren/talenten) is weergegeven in onderstaande cirkeldiagrammen.

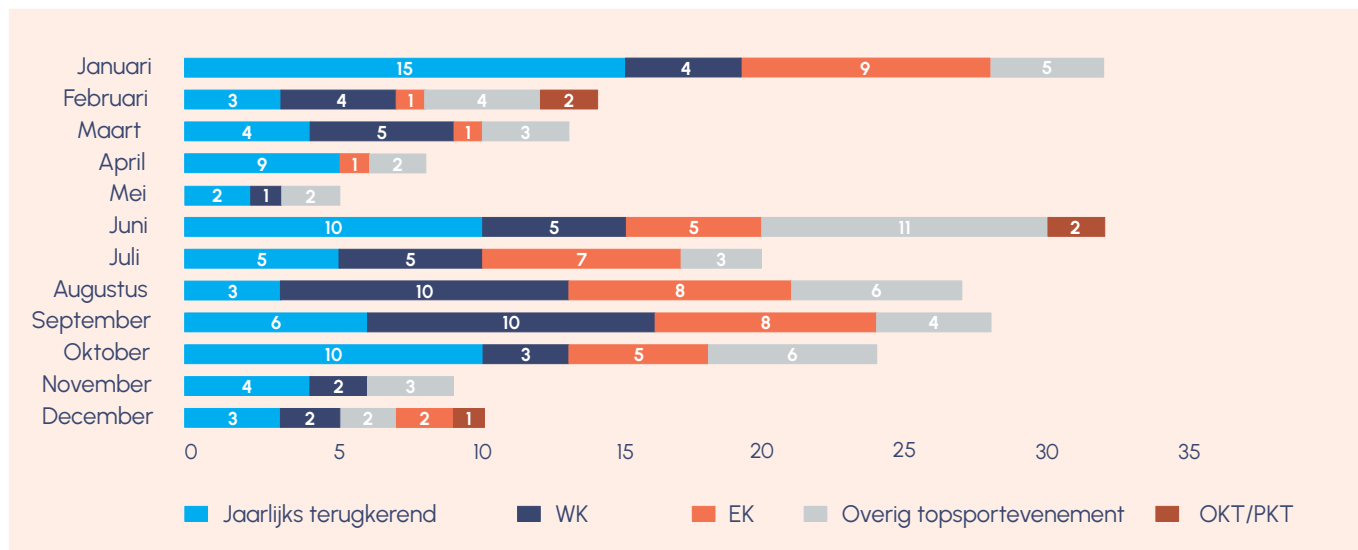

Inzichten

- Tussen 2024 en 2027 staan een aantal grote evenementen gepland voor vrouwen. Dit zijn onder andere de start van de Tour de France Femmes in 2024, het WK Handbal dames in 2025, de Solheim Cup in 2026 en, nog in de ambitiefase, het WK Vrouwenvoetbal in 2027.
- Van de 18 evenementen gericht op talenten, is 50% een EK, 33% een WK en 17% een overig topsportevenement.
- Bijna alle evenementen voor talenten zijn zowel voor mannelijke als vrouwelijke talenten. Er is 1 evenement alleen voor mannelijke talenten, namelijk het EK Volleybal onder 22 jaar in 2024, en 1 evenement alleen voor vrouwelijke talenten, deze zit nog in de ambitiefase voor 2026.

1.9 Evenementenspreiding per maand van 2021 t/m 2030

Onderstaande grafiek geeft een overzicht weer van het aantal evenementen gesorteerd per categorie en verdeeld over de maanden.

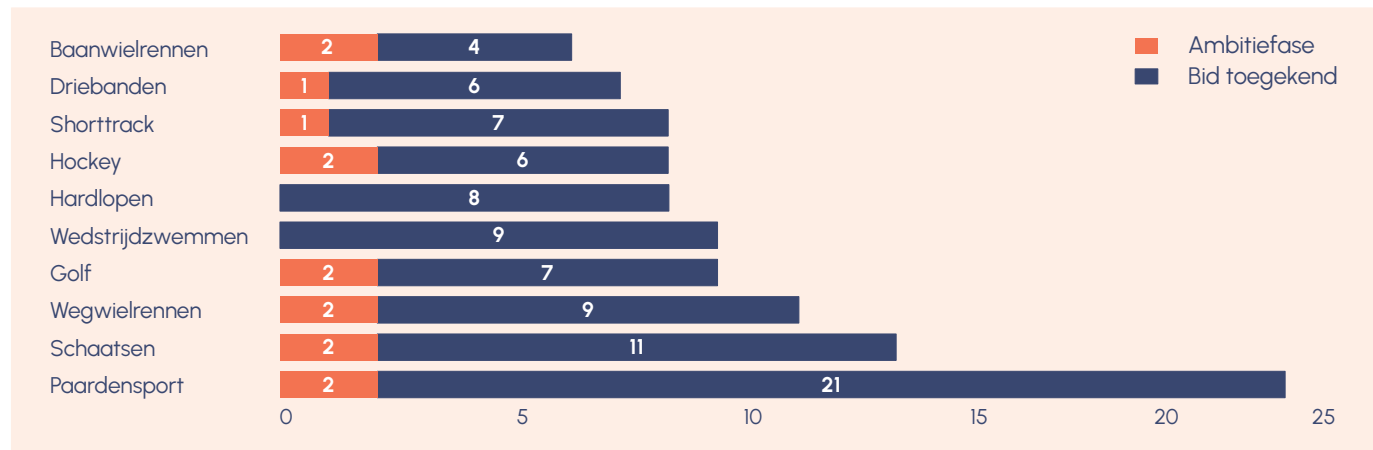
Inzichten

- In 2023 vonden de meeste evenementen plaats in juni, augustus, september en oktober.
- Door de jaarlijks terugkerende zwemevenementen in januari en de vele schaatsevenementen zijn de maanden januari, februari en maart de komende jaren goed gevuld met topsportevenementen.
- In de maanden augustus en september vinden de meeste WK's plaats. 75% van deze WK's heeft al plaatsgevonden. Van de 25% die al wel zijn ingevoerd in de monitor maar nog plaats moeten vinden, is bij 60% het bid al toegekend.

1.10 Aantal evenementen per sport

1.10.1 Top 10 sporten met de meeste evenementen

De tien sporten met de meeste geplande en reeds uitgevoerde evenementen zijn in onderstaande grafiek weergegeven. In deze grafiek worden de jaarlijks terugkerende evenementen meegenomen. Daarnaast is er een uitsplitsing gemaakt tussen de evenementen waarvan het bid is toegekend en evenementen die nog in de ambitiefase zitten.

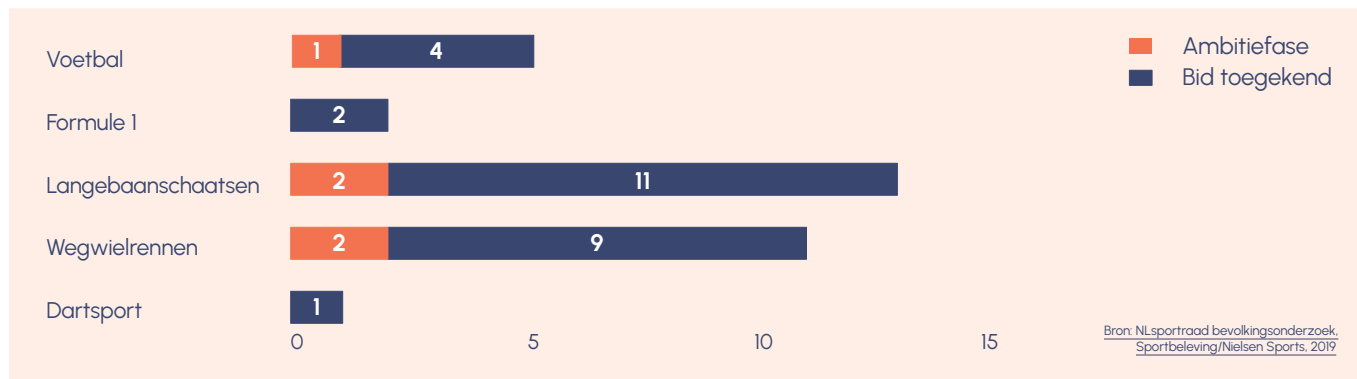
Inzichten

- Naast Baanwielrennen, worden in de sporten BMX, Tennis, Mennen Paardensport en Triatlon minimaal zes evenementen georganiseerd in de periode van 2021 t/m 2030.
- In de paardensport zijn er veel verschillende categorieën. Evenementen die hier onder paardensport vallen zijn onder andere CHIO Rotterdam, Dutch Masters Indoor Brabant, Outdoor Gelderland en Jumping Amsterdam. De evenementen uit andere categorieën zoals (para)mennen worden niet meegenomen in de categorie paardensport die in deze grafiek getoond wordt.
- 100% van de hardloopevenementen is jaarlijks terugkerend. In de paardensport is dat 83%.

1.10.2 Top 5 sporten naar populariteit

In het bevolkingsonderzoek Sportbeleving uit 2019 is er onderzoek gedaan naar de favoriete sport van Nederlanders. Hierbij gaat het om de meest gevolgde sporten in de media of bezoek van wedstrijden en/of evenementen. In onderstaande grafiek staan de vijf meest populaire sporten weergegeven met daarbij het aantal evenementen dat per sport is georganiseerd of georganiseerd gaat worden van 2021 t/m 2030.

* Het is in het bevolkingsonderzoek van de NLSportraad onduidelijk welke takken van sport ze exact onder wielrennen en schaatsen scharen. Vandaar dat wij de benaming in de grafiek hebben aangepast. In onderstaande grafiek zijn alleen de evenementen bij het wegwielrennen en langebaanschaatsen meegenomen.

Inzichten

- Bij de tweede populairste sport, Formule 1, staan nu maar twee evenementen. De Dutch Grand Prix is een terugkerend evenement waarvan we weten dat dit evenement in 2024 en 2025 ook plaatsvindt.
- Bij al deze sporten zijn er Nederlanders vertegenwoordigd in de wereldtop. Daarnaast zijn deze sporten het meest te zien op televisie (Sportbeleving/Nielsen Sports, 2019).
- De vijf populairste sporten organiseren 14% van alle evenementen. Dit percentage is relatief laag omdat onder andere van de populairste sport voetbal de meeste wedstrijden vallen onder topteamcompetities en niet worden meegenomen in deze rapportage. Voor de Formule 1 geldt dat er maar 1 evenement per jaar in Nederland georganiseerd wordt, echter is het bereik hiervan heel erg groot.

2. Het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde evenementen

Topsportevenementen die aantrekkelijk zijn en op een maatschappelijk verantwoorde manier worden georganiseerd, zijn inspirerend en waardevol voor de maatschappij. Evenementen in Nederland staan erom bekend dat zij efficiënt worden georganiseerd. De NLsportraad (2019) spreekt van de Dutch Approach. Deze benadering voor de organisatie van evenementen is in de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS) verder uitgewerkt waarbij Nederland streeft naar een optimale organisatie van topsportevenementen op een maatschappelijke manier in de jaren tot en met 2030:

- Optimale en veilig omstandigheden voor topsporters;
- Efficiënt en effectief georganiseerde evenementen;
- Duurzaam en klimaatneutraal georganiseerde evenementen;
- Inclusieve en toegankelijke evenementen;
- Aandacht voor de gezondheid en veiligheid van deelnemers, medewerkers en bezoekers

In de komende pagina's worden enkele voorbeelden behandeld van evenementen uit 2023 die elk op een andere manier bijdragen aan het behalen van deze ambities.

2.1.1 Thema Duurzaamheid

Duurzame mobiliteit bij de Dutch Grand Prix

Nederland staat voor een uitdaging van formaat: het aanpakken van klimaatproblemen en het verwezenlijken van de klimaatdoelen. Sportevenementen hebben een enorm bereik en bieden daarmee een unieke kans om duurzaamheid te bevorderen. Het "Programma Duurzame & Circulaire Sportevenementen" is geïnitieerd door het Ministerie van VWS, VSG en NOC*NSF. Het projectmanagement is in handen van Green Wave. De Formule 1 Heineken Dutch Grand Prix in Zandvoort is een opvallend voorbeeld van hoe topsportevenementen een voortrekkersrol kunnen nemen op het gebied duurzaamheid.

Tijdens de Dutch Grand Prix 2023 kwam maar liefst 97% van de bezoekers met een duurzaam vervoersmiddel naar Zandvoort. Hiermee steekt de Dutch Grand Prix met kop en schouders boven alle andere Formule 1 Grand Prix-evenementen ter wereld uit.

Dit percentage illustreert niet alleen de betrokkenheid van de organisatie, maar toont ook aan hoe sportevenementen de leiding kunnen nemen op het gebied van duurzame mobiliteit. De organisatie heeft met succes verschillende duurzame vervoersalternatieven geïntroduceerd om bezoekers aan te moedigen om milieuvriendelijke transportmiddelen te gebruiken en de auto te laten staan.

Naast de trein, waar de Nederlandse Spoorwegen (NS) op racedagen maar liefst 10.000 reizigers per uur vervoert, wordt de fiets steeds populairder. Fietsroutes en "Park & Bike"-locaties maken fietsen naar het circuit aantrekkelijk. Ook het gebruik van bussen, zowel openbaar vervoer als gehuurde bussen, is in opkomst. Dit jaar waren er tweehonderd opstappunten in Nederland en zelfs enkele zelfs in België en Duitsland.

2.1.2 Thema Duurzaamheid

Verduurzaming sportevenementen in Gelderland

In Gelderland worden jaarlijks veel sportevenementen georganiseerd. De provincie heeft de ambitie om voorop te lopen in het verduurzamen van deze (top)sportevenementen, zodat evenementen bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Om de verduurzaming te versnellen, is er een werkgroep opgericht door de provincie Gelderland. Het NK Atletiek, Outdoor Gelderland (Paardensport), de World Cup BMX, de NN Zevenheuvelenloop en het NK/EK Baanwielrennen zijn de koplopers die hierbij betrokken zijn. Zij worden bij hun verduurzaming begeleid door de provincie en bureau More2Win in hun verduurzaming. Het uiteindelijke doel is om sportevenementen in Gelderland klimaatneutraal en circulair te organiseren.

De organisatoren delen praktische ervaringen rond verduurzaming met elkaar en werken samen aan verdere reductieplannen om de milieubelasting van de sportevenementen terug te brengen. Ook geven ze het goede voorbeeld door hun ecologische voetafdruk zo veel mogelijk te verkleinen door bijvoorbeeld plantaardige catering aan te bieden en bewuster materialen in te kopen. Daarnaast proberen ze de tienduizenden sporters en toeschouwers die de evenementen bezoeken met aansprekende voorbeelden ook aan te zetten tot duurzamer gedrag. Mede op basis van een ontwikkeld reductiemenu is de koplopersaanpak ook verbreed naar de andere Gelderse sportevenementen. De Gelderse koplopers zijn ook aangesloten bij het landelijke programma 'Duurzame en Circulaire Topsportevenementen in Nederland'. Met dat programma gaat de Nederlandse sportsector aan de slag met het duurzamer en circulair maken van topsportevenementen.

De focus ligt op verduurzaming binnen vijf thema's: mobiliteit, materialen, water, energie en eten & drinken. Om de verduurzaming te versnellen, is er een werkgroep opgericht door de provincie Gelderland. Zo hebben topsportevenementen inmiddels al een aantal aanpassingen doorgevoerd in hun evenementen:

- Het NK Atletiek heeft afgelopen editie haar plantaardige voedingsaanbod verbreed en pakt voedselverspilling aan.
- Het evenemententerrein van de World Cup BMX, Papendal Arnhem, is voorzien van duurzame oplossingen.
- Het EK Baanwielrennen koopt minder banners/uitingen in en stuurt actief aan op fiets, OV en/of carpoolmobiliteit.

2.2 Thema Gezondheid

Drentse gemeenten ondertekenen Convenant Gezonde Sportevenementen

Afgelopen september ondertekenden alle Drentse gemeenten én de provincie Drenthe het Convenant Gezonde Sportevenementen. De wethouders van alle Drentse gemeenten kwamen samen tijdens het EK wielrennen om zich te committeren aan het structureel gezonder maken van het aanbod tijdens sportevenementen. Daarmee is Drenthe de eerste provincie waarin alle gemeenten deelnemen aan het Convenant Gezonde Sportevenementen. JOGG werkt samen met gemeenten en diverse partijen en professionals uit de sportwereld aan een gezonder aanbod in sportkantines en bij sportevenementen. Met de ondertekening borgen alle Drentse JOGG-gemeenten gezondere voeding én sponsoring bij sportevenementen in hun beleid en zijn sportevenementen in de provincie Drenthe in de toekomst gezonder.

Bij een gezonde sportomgeving horen gezonde voeding, een rookvrij evenement en een verantwoord alcoholbeleid. Dit zijn allemaal ingrediënten voor een structurele omslag van ongezond naar gezond. Om de omgeving van (top)sportevenementen structureel gezonder te maken is de Kopgroep Gezonde Sportevenementen opgezet. Dit wordt gedaan aan de hand van een roadmap, waarin de concrete inzet, acties en verantwoordelijkheden zijn opgenomen. Sportevenementen hebben een groot bereik, zijn zichtbaar en kunnen inspireren tot een positieve boodschap om sport te associëren met een gezonde leefstijl. Sportevenementen worden ook wel 'hét uithangbord van de sport' genoemd.

Het EK wielrennen was de ideale plek voor de Drentse gemeenten om het Convenant te ondertekenen. Daarnaast vond tijdens het evenement een inspiratiesessie plaats voor zeventig Drentse sport-, buurt- en vrijetijdslocaties met als thema gezonde kantines. Tijdens het EK wielrennen werd het Convenant meteen in actie gezet: de organisatie, vrijwilligers en het publiek kregen een gezonder voedingsaanbod voorgeschoteld.

2.3 Thema Inclusie

European Para Championships 2023 in Rotterdam

Rotterdam was afgelopen augustus de gaststad van de European Para Championships 2023, een groot multisportevenement voor de parasport. Tijdens dit evenement gingen 1.500 atleten uit 45 landen de strijd met elkaar aan om de Europese titels én plaatsing voor de Paralympische Spelen van 2024 in Parijs. Voor de organisatie van het toernooi was het belangrijk om te zorgen voor optimale omstandigheden voor de sporters om te presteren. Niet alleen werd er gezorgd voor goede faciliteiten voor de sporters met uiteenlopende fysieke handicaps, maar ook bij de voorzieningen voor het publiek was toegankelijkheid het belangrijkste uitgangspunt. Een aantal van de georganiseerde voorzieningen wordt uitgelicht om aan te tonen hoe topsportevenementen inclusiever georganiseerd kunnen worden. Voorafgaand aan het toernooi heeft de organisatie daarom veel geschakeld met Stichting Accessibility. Deze stichting heeft de organisatie, crew en vrijwilligers voorzien van advies en een toegankelijkheidsstraining verzorgd.

Er waren specifieke voorzieningen voor mensen met visuele beperkingen; zo waren er speciale blindentribunes. Daarnaast konden bezoekers vooraf contact opnemen om begeleiding naar de tribunes te krijgen. Ook waren er speciale opvangruimtes voor blindengeleidehonden waar de geleidehonden tijdelijk konden verblijven.

Rolstoeltoegankelijkheid stond daarnaast hoog in het vaandel. Er werden extra toegankelijke toiletten geplaatst in en rondom Ahoy, de hoofdlocatie van het evenement. Deuropeningen zijn verbreed en wandelpaden zijn vlak gemaakt. Drempels en obstakels werden zoveel mogelijk vermeden, of indien nodig voorzien van rolstoelvriendelijke drempels. In het atletenverblijf was ook rekening gehouden met atleten in rolstoel. Diverse sportlocaties hadden rolstoelvakken op de tribunes, zodat atleten en bezoekers de wedstrijden comfortabel konden bijwonen.

Er was ook speciale aandacht voor signing. Hiervoor werd gebruik gemaakt van duidelijke en contrasterende kleuren, zodat de website en de routebegeleiding goed leesbaar waren voor kleurenblinden, slechtzienden en anderen met visuele beperkingen. Verder was er een assistentiebalie bij de ingang, waar bezoekers terecht konden als ze ondersteuning nodig hadden. Tijdens het evenement was er altijd iemand beschikbaar om assistentie te verlenen. Kortom, er werden uitgebreide maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat alle bezoekers, ongeacht hun beperking, een optimale ervaring hadden tijdens de European Para Championships 2023.

Bron: Pim Waslander, Queen & King of the Court Beachvolleybal

3. Het creëren van een podium voor maatschappelijke vraagstukken en het bedrijfsleven

3.1 Maatschappelijk activatie programma 'oranje draad'

Het podium dat een topsportevenement biedt, kan dienen als middel om maatschappelijke doelen en vraagstukken onder de aandacht te brengen. Eén van de ambities uit de NTS is om te zorgen voor meer samenhang en samenwerking, waaronder op het gebied van maatschappelijke activatie. Doordat een maatschappelijk programma voor topsportevenementen bij meerdere evenementen wordt gebruikt, kan het meer maatschappelijke waarde creëren. De sportbonden van de Weerelt van Sport hebben met de Nederlandse Volleybalbond Nevobo als kartrekker vanuit de sport een Maatschappelijk Activatie Programma (MAP) ontwikkeld. Evenementen worden door een 'oranje draad' met elkaar verbonden. Dat wil zeggen; door stad- en sporttak-overstijgend te activeren en door eenmalige acties per evenement te vervangen door een doorlopend, activatieprogramma dat evenementen met elkaar verbindt. En dus voor een grotere maatschappelijke waarde kan zorgen.

De eerste piloteditie van de zogenoemde oranje draad vindt plaats in 2024 en staat in het teken van activiteiten rondom de Olympische Spelen. Stadions in Den Haag, Apeldoorn en Arnhem, die later dienstdoen als locaties voor het EK Beachvolleybal worden al eind juli opgezet en gebruikt als sportfestivals tijdens de Olympische Spelen. Dagelijks is er een uitgebreid programma met diverse sport- en beweegactiviteiten voor mensen van alle leeftijden en doelgroepen. Bovendien wordt er een koppeling gemaakt met de Tour de Femmes, die precies tussen de Olympische Spelen en het EK Beachvolleybal plaatsvindt.

Sportbonden worden uitgenodigd om bij te dragen aan het programma met sportattracties, clinics en andere activiteiten. Het programma wordt afgestemd op beschikbare attracties en wensen van gemeenten. Zo sluit het programma aan bij lokale beleidsdoelen en ambities uit het sport- en preventieakkoord. In de programma's wordt speciale aandacht besteed aan inclusiviteit, verbondenheid, gezonde voeding en vitaliteit.

De ambitie is om het "Oranje Draad" initiatief uit te breiden en samenwerkingen te vergroten. In de toekomst wil het programma meer plaatsen in Nederland aandoen, waarbij topsportevenementen fungeren als platform voor diverse beleidsdoelstellingen en het bevorderen van een actieve leefstijl. Dit gaat verder dan alleen de prestaties van Nederlandse atleten op eigen bodem; het gaat om het bevorderen van een actieve leefstijl, inspireren van velen in Nederland, het activeren van evenementen en samenwerken met diverse gemeenten om daadwerkelijk impact te maken.

In 2025 vinden het WK Handbal en EK Indoor Atletiek plaats in Nederland. Het jaar daarop, in 2026, worden niet alleen de Winterspelen georganiseerd, maar ook vijf wereldkampioenschappen op eigen bodem. Met het WK Veldrijden, Schaatsen, Hockey, Roeien en Turnen biedt de 'oranje draad' een prachtige kans om verder te groeien en topsportevenementen te verbinden, met als gemeenschappelijk doel het bevorderen van een actieve levensstijl en het maken van een blijvende impact, samen met diverse gemeenten en partners.

Bron: Team TOC, WK Veldrijden

Nawoord

In deze derde editie van de Rapportage Topsportpodium Nederland hebben we opnieuw het Nederlandse landschap van internationale topsportevenementen in kaart gebracht. Deze rapportage bouwt voort op de kennis uit de voorgaande edities. Ook biedt het nieuwe waardevolle inzichten over internationale topsportevenementen in ons land. Het bieden van inzicht in de topsportevenementen die in Nederland georganiseerd worden, kan helpen bij het vormen van ambities en maken van keuzes door bonden, evenementorganisatoren, gemeenten en provincies. We delen de ervaringen van de organisatie van topsportevenementen met veel aandacht voor maatschappelijk verantwoord organiseren met als doel om breed te inspireren en om kennis te delen.

We zien dat in 2023 Rotterdam, Amsterdam, Den Haag en Eindhoven opvallen als gemeenten waarin de meeste topsportevenementen plaatsvinden. De diversiteit van sporten blijft een belangrijk kenmerk van de landelijke topsportevenementenkalender, met populaire disciplines zoals paardensport, schaatsen en wegwielrennen die nog steeds goed vertegenwoordigd zijn. Het is van belang om niet te vergeten dat het aantal evenementen op zichzelf niet het volledige verhaal vertelt; het bereik en de maatschappelijke waarde van deze evenementen spelen daarnaast een grote rol.

Een voortdurend aandachtspunt is de beperkte aanwezigheid van inclusieve topsportevenementen in Nederland. Ondanks de eerste editie van de European Para Championships in Rotterdam en de finale van UEFA Women's Champions League in Eindhoven, ligt er nog steeds ruimte om onze topsportevenementenkalender verder te diversifiëren en inclusiviteit te bevorderen. Dit is een uitdaging waar partners in de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS) gezamenlijk aan kunnen werken.

Dit jaar hebben veel mooie internationale topsportevenementen plaatsgevonden in Nederland. Zo was Den Haag de gaststad van het Jeugd-EK Judo en van het WK (para)Zeilen en werd het EK Wielrennen gereden op de Drentse VAM-berg. We kijken uit naar de komende periode, met evenementen als het WK Shorttrack in AHoy, het EK Volleybal onder-22 en het EK Baanwielrennen in Omnisport Apeldoorn. Daarnaast kijken we natuurlijk ook weer uit naar de jaarlijks terugkerende evenementen als het ABN AMRO tennistoernooi, de Amstel Gold Race, de FBK Games en alle paardensportevenementen. Deze jaarlijks terugkerende topsportevenementen vormen een groot aandeel en een constante factor in het brede palet.

Deze monitor is continu in ontwikkeling en wordt aangepast aan veranderende behoeften. De waarde en relevantie van de monitor is afhankelijk van alle betrokkenen en hun input hierin. Laat deze rapportage voor alle betrokkenen een oproep zijn om hier actief hun bijdrage aan te leveren en bij te dragen aan de NTS. Samen kunnen we de maatschappelijke waarde van topsportevenementen vergroten.

Meer informatie over de monitor, deze rapportage en over het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT), is te vinden op cit.sport.nl.

Verantwoording gegevens

Deze rapportage is opgebouwd vanuit de drie hoofdlijnen van de Nederlandse Topsportevenementen Strategie (NTS) en houdt de looptijd van de NTS aan, van 2021 tot en met 2030. Hoofdlijn 1 is het organiseren van een breed en divers palet aan internationale topsportevenementen in Nederland, hoofdlijn 2 gaat over het bevorderen van aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde topsportevenementen en hoofdlijn 3 is gericht op het creëren van een podium waarop overheden, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven hun maatschappelijke doelen onder de aandacht kunnen brengen.

Om de voortgang van de ambities uit de NTS inzichtelijk te maken, is er gekozen voor een monitor. Deze monitor biedt inzicht in de verschillende internationale topsportevenementen in Nederland, inclusief informatie over wanneer deze evenementen plaatsvinden en welke doelgroepen ze bereiken. Dit inzicht stelt initiatiefnemers en organisatoren van topsportevenementen in staat om weloverwogen beslissingen te nemen over het type topsportevenement, de timing en de locatie van toekomstige evenementen. Daarnaast kan het gemeenten en provincies helpen bij het vormen van ambities en maken van beleidskeuzes.

In deze rapportage staat een derde meting van de Topsport-evenementen Monitor (TEM). De data die in deze rapportage wordt gebruikt is afkomstig van cit.sport.nl. De peildatum van deze rapportage is 1 oktober 2023. Het is de bedoeling dat alle organisaties die van plan zijn om een internationaal topsportevenement in Nederland te organiseren, het evenement op deze website aanmelden en de gegevens over dit evenement invullen. De monitor is een levend bestand en ten opzichte van de vorige edities van de rapportages is er veel meer data beschikbaar. Desondanks is er geen garantie dat de gegevens in dit rapport helemaal sluitend zijn. Als de informatie nog niet compleet is, ontvangen organisatoren een herinnering van NOC*NSF.

Bonden, gemeenten, provincies, organisatoren, NOC*NSF, VSG en VWS werken samen aan topsportevenementen met meer maatschappelijke waarden. Dat kan alleen op een effectieve manier als we inzicht hebben in de manier waarop internationale topsportevenementen in Nederland georganiseerd worden. We hopen dat de organisatoren en andere ambitiehouders bij willen dragen aan het realiseren van deze gezamenlijke ambitie door de monitor actief te gebruiken.

De indicatoren in hoofdlijn 1 zijn afkomstig uit het afwegingskader. Dit kader is een verzameling indicatoren waarvan bekend is dat ze belangrijk zijn om topsportevenementen te laten inspireren. Dit afwegingskader is opgesteld aan de hand van een vragenlijst gericht aan de ondertekenaars van sportakkoord II. De indicatoren op hoofdlijn 2 'maatschappelijk verantwoord organiseren' zijn afgestemd met experts. Het onderdeel op duurzaamheid is opgesteld door Royal Haskoning DHV, More2Win en Copper8 en bouwt voort op de monitor die gebruikt wordt voor de Green Deal Circulair Festivals. Het onderdeel over gezonde voeding komt voort uit een samenwerking uit de Kopgroep gezonde topsportevenementen, die geleid wordt door JOGG.

Onder internationale topsportevenementen wordt het volgende verstaan: Wereldkampioenschappen (WK's), Europese Kampioenschappen (EK's), verschillende Olympische & Paralympische Kwalificatie Toernooien (OKT's/PKT's) en overige internationale topsportevenementen zoals de Challengers, World Cups en Masters en jaarlijks terugkerende topsportevenementen. Deze evenementen kunnen de status 'ambitie' of 'bid toegekend' hebben.

Meer informatie over deze rapportage en over het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen (CIT), is te vinden op cit.sport.nl.

Bron: Sailing Energy, WK Zeilen

